

בשםלה אדומה ובמדים

דף זה עטוי

מנחם השווה בין נשים ששירותו בצבא ובין נשים שלא שירותו, אני בקשת להשווות בין נשים לבין גברים.

הצבא משמר את אי השוויון המיני
לשירות הצבאי של נשים יש גם צדים אחרים. תרבויות המאצ'ו של הצבא מטפחת ומפיצה את המיתוס של העליונות הגברית והתלות הנשית. המפגשים היומיומיים בין נשים לגברים משחררים פעמים רבות את חלוקת העכודה המסתורתי, שלפייה גברים הם בעלי הסמכות, הם אלה שעוסקים

מה היא השפעת העכבה על מעמד הנשים בישראל, שאלתי כיתה של סטודנטים לtower ראשון באוניברסיטה בר-אילן, מנהם, עובד משרד הביטחון, מיהר לענות: "צהיל הוא חוץ התניות, שפليس דרך לפני נשים ופתח לפניהן את האפשרות לעסוק בעיסוקים גברים. צהיל מאמין אותן בעבודות שלא יכולו להתחמן בכך בשום מקום אחר". סטודנטית אחת קפזה על רגילה והשיבה לו מלחמה. הכיתה ידעה מראש את נושא השיעור, והסטודנטים באו מוכנים להגן על דעותיהם. מנהם דבר בלהט. הוא פתח בהתוגנות, כמו שמצופה ממוני, מורתה הפמיניסטית, שאחתה בקרת על הצבא. אני מתרשמה שדרתו של מנהם היא הדעה המקובלת בצייר. מפלת יהוות נשים בשיתותי בקשר לנשים, בצבאי", המשתקפים, וכייחד גברים, מוגשים את ההודמניות שהצבא פותח בפני נשים.

היהתי מרהיקה לכט וטוענת אף שהצבא, יותר מכל מוסד אחר, תורם לחיזוק חוסר השוויון המיני בישראל ולהנצחתו. ולא משומם שהוא מפלת יהוות, אלא שבגלל מיקומו הדומיננטי בתרבות ובחברה בישראל, השפעתו חשובה יותר מזו של כל מוסד אחר

את העכודה החשובה באמת, והנשים הן "עור כנגדו". במובן זה, השירות הצבאי של הנשים תורם להנצחת חוסר השוויון המיני.

היהתי מרהיקה לכט וטוענת אף שהצבא, יותר מכל מוסד אחר, תורם לחיזוק חוסר השוויון המיני בישראל ולהנצחתו; לא משומם שזו מפלת יהוות, אלא שבגלל מיקומו הדומיננטי בתרבות ובחברה בישראל, השפעתו חשובה יותר מזו של כל מוסד אחר.

החויריה של הצבא לכל תחומי החיים האזרחיים, הן במובן החומרי והן במובן הסמלי, גדולה בישראל יותר מכל מדינה אחרת. על הקשר הסמלי בין השירות בצהיל ובין התרומה לעם אפשר ללמוד מדרישתם של קבוצות חברי הכנסת, שייתר להם לשרת במילואים. הקבוצה טעונה, שייתר כיה ישרא א Tat מדיותה של הכנסת בענייני האזרץ (1.24.89). לצהוב תפקיד נכבד בעיצובה מה שנטפס, הן חיובי והן שלילי, גם מעבר לחוי הצבא.

בהרואה שנייתה לאחרונה לפני סגל המחלקה לפסיכולוגיה באוניברסיטת בר-אילן, הצעיע פרופ' משה ליסק (חתן פרס ישראל לשנת 1992)

בכלל, שරאים מתגאים בעובדה לישראל היא המדינה היחידה בעולם שבה נזog שירות חובה גם לנשים. בעיניהם מעיד הדבר שהשגרנו רמה גבוהה של שוויון בין המינים. מיתוס זה מופץ באמצעות התקשורות. ככלנו מקרים את "תמונה הסוכנות" של חיילות - תמיד יפות וחוטבות, מקרינות צירוף של ווז, ביטחון והחלזיות - צעירות עם הרובת תלוי על שכמן, או מלמדות עברית לחייבים בעליים. המסר המכונן הוא, שנשים בישראל שותפות מלאות ושותות. מנהם צדק בהערכתו. נשים שניצלו היטבו את ההודמניות שניתנו לנו לקבל הכשרה מקצועית או תפקידיים אחרים הרווחו הרבה מאוד. מחקר שערכו הסוציאולוגיות בלום ובריאוסף (1985) עולה, שנשים שירותו בצבאי יש דמי עצמי חיובי יותר והאריאנטציה שלהם להישגים גבוהים יותר מалаה שלא שירותו.

אבל מנהם ענה על השאלה הלא נכון. השאלה המשמעותית מבחינת מעמד ואשה בחברה איננה האם נשים יכולות להרוויח באופן אישי מן השירות הצבאי, אלא מה היא תחומיות השירות הצבאי לרמת השוויון בין גברים ונשים בישראל.

יש משימה מיוחדת כאמונות. למרות זאת אשה היא לא רק אם אלא אישות בעלה וכיוות משלה, וככזאת היא רשאית לדגנות מאותן זכויות ומאותן חבות של הנגר... אין לנו כל כוונה להכניס נשים לקרב, למרות סאים אין יכול לקבוע בביטחון שלא נתקף וניאילץ להילחם על חיינו, וכן אל לנו לפסול מראש את השירות של כל איש ואשה. אבל החוק דן עוסק במצבם שלם, ואנחנו ודים לחתן לנשים את האימון הצבאי הבסיסי ביותר".

כמוות האימונים שנשים מקבלות בפועל משתנה מתקופה לתקופה על פי צרכיו של צה"ל. התפיסה הבסיסית, שהנשים בצה"ל משנות וממלאות תפקידים חדשים, אינה משתנה.

הצבא הוא ביחסו של הזכר
המין הביוווגי הוא הגורם המכريع בקרירה של אדם בצה"ל. גברים ונשים מנוטים על פי של אדם בצה"ל. גברים ונשים מנוטים על פי סטנדרטים שונים, ולתקופות שונות. הם מזעירים ליחידות שונות, ונשלחים לתוכניות אימוניות שונות. אפשרות התפקיד שלהם נמדדת בקריטריונים שונים, והם מנוטבים למסלולי קריירה שונים. והוא רואים שבאופן כללי, קרירה שוניות. בכל תחום פעילותם בצבא, הגבר הוא שטחלי, נותן את הפוקדה ומਐיס את התפקידים הסמכותיים והמנהיגותיים. שניהם רואים שבאופן כללי, בכל תחום פעילותם בצבא, אין נשים מעורבות בתחום עשיית החלטות. גם סמכותן של הנשים המתפקידות בתפקידים בקרים מוגבלת בדרך כלל

לעולם נפרד ומיוחד לנשים. שניהם יודעים, שאם הוא מוכשר ושאבחן הוא יכול להתקדם מעלה בהיררכיה עד לעמדות הגבוהות ביותר. היא יודעת גם הוא יודע), שלא קשור לכשרונה ולשפטנותה, החזרמוניות שלה מוגבלות. עם סיום שירות החובה עוד גדול הפער בין קשריהם של גברים לקשריהם של נשים עם הצבא: גברים ממשיכים לשרת במילואים, ואילו תפקידן של הנשים בצבא מסתומים (מלבד המעוט שמצוירות לצבא הקבע).

לפני נשים המבקשות לטפס בסולם הדרגות בצה"ל עומדים למכוון הטיעון, "ニシzion בשטח" הוא תנאי מוקדם הכרחי. למחרום הוה השלכות רחבות יותר. פירושו שנשים אין יכולות להציג לעמודות בכירות ואינן זכויות ליהנות מכל הנגולמים האחרים הנගלים לעמדות אלה מבחינה של יוקרה, כוח וושכבות כלכליות, הן ממש השירות הצבאי והן אחריו. עניין הציבור, השירות בתפקיד קרבן מקנה לאדם זכות להערכה

על השפעתו העצומה של הצבא, כאחד המאפיינים הייחודיים ביחסים בין הצבא ובין החברה בישראל; לטענותו, צה"ל הוא גורם עיקרי במרינה בייצור ביטחוני, בהערכת המודיעין הלאומית ולא רק הצבאית), בתחום החינוך, התקשרות והתיישבות. בתקופה מסוימת רבע מכוח העכודה בישראל קיבל את משכוו ממשרד הביטחון. ועוד: בין קציני הצבא והאליטות של הפליטיקה, התרבות, ההייול, האקדמיה, ואפילו בגבומה של התיישרונות, פרושה ורשת קשרים מוסעפת, ועמדו גבורה בצבא פותחת דלתות לתפקידים בכירים בהרכבת תחומי אחרים. בכך נקבע קצין בכיר אחד לוחך מעילת סוללת דרך לקצינים נוספים. לדוגמה: כוורת של מאדר בעיתון "העיר" (16.9.88): "אחד יותר מאשר במטכ"ל". וכouterה המשנה: "22 קצינים בכירים במילואים [כולם גברים] מכהנים בתפקידים בכירים בעירייה. להט [אלף במילואים] בטור את רוכב...".

בתרומתו של הצבא לאי השווין המיני קשה להתמודד יותר מבתורם של תחומי חיים אחרים, משום שההפליה נתפסת כלגיטימית יותר. בעולם שהתקפדים של גברים ונשים בו מובנים מאליהם, קשה יותר להבחין באיהשוון. ואנאר

המין הביוווגי הוא הגורם המכريع בקרירה של אדם בצה"ל. גברים ונשים מגויסים על פי סטנדרטים שונים, ולתקופות שונות. הם מיועדים ליחידות שונות, ונשלחים לתוכניות אימוניות שונות. אפשרות התפקיד שלהם נמדדת בקריטריונים שונים, והם מנוטבים למסלולי קריירה שונים

אי השווין "מתגללה", התגבה העממית ביחס היא להכחיש ולטען שזאת אינה אפליה אלא הטבע: מבחינה ביזולגית מלחמה והגנה הן פעילותות שמתאימות לגברים, ואין מה לעשות. ככל הנראה יש מידה של תקיפות לטיעון הווה. אבל הוא מטעה בפסנותו. שכן אילו נחשב השווין המיני לאינטרס לאומי, כשם שאינטрас לאומי הוא שזכה היה צבא אזרחים, וכשם שאינטрас לאומי הוא שהצבא יקלות עליהם, היו דברים הרבה שאפשר לעשותם כדי לקדם את השווין בין המינים. אבל לייעוד זה עדיפות נמוכה מאוד בסדר היום הצבאי, ואולי מושם לכך, גם הצביע. תפקידי המשני של נשים בצבא כבר עם יסודו של צה"ל. בויכוח שנוຽך בנסיבות על חוק הביטחון (1951) טען בן-גוריון, שחשוב שנשים ישתתפו בכוחות הביטחון, אבל חשוב יותר שיתרמו למدينة את התרומה המיוחדת להן בתפקידן כאמונות. "בבואנו לדון במיקומן נשים, על שני נורמים להיליך בחשבון. ראשית, לנשים

תקיר גברי זה, אם אשה יכולה לעשותו לא פחות טובו לא פעם יש לקצינים ולחיילים גם יחד אינטנסיבי, לעיתים לא מדרעת, נשים תיכלנה בתפקידים טכניים. החיילים הדרים לתדרמתם הגברית, הקצינים חדרים לסתאות הגבורה של חייהם.

האופי הגברי של תרבות הגבאה בא לידי ביטוי בסדרות ישראליות ובשיריו להקתות הגבאות. בתרגול בקורס על נשים וגברים בחברה ניתחו הסטודנטים בכתיתם את שירי הנחיל. בניתוח השיר "בשלה אדומה ושתי צמות" מצאי מטאפוראה והמלת לנישת התרבות הגבאה אל האשה. השיר מתאר ילדה קטנה בשלה אדומה, מסורקת למשבי בשתי צמות, שעדמה בחמיות ושאללה "למה?" השיר ממשיך ומתאר את התגבשות, החל מהרגע שנשאלה השאלה הזאת: כל Hari הגעש וכל הסערות, כל הגרים וכל האורות, כל התוחמים וכל החילימ, כל הגולים וכל החכים, עמדו חזרוי פנים ולא מצאו תשובה. "מה שכל כך מפתיע פה, ווגרם לחיווון", כתבו סטודנטים, "הוא שהילד הקטנה הזאת לא מתנהגת על פי הציפיות. במקומות להוותיפה ולשתוק, היא פותחת את פיה לפתח וسؤالת

מצחצת. לדוגמה: בסקור על מדות פוליטזות שערך מכון זן ליד (1984) בקרב מדרום מייצג של ישראלים יהודים גלאי 18-15, התקבשו המשיכים לצין איו קבוצה, מתוך 14, ואיתם לכבוד הנגדל ביותר. 48.7% מן המשיכים היו סבורים שישם מרבי של כבוד מגע לחיל הקרק, ורק 5.9% היו סבורים כך לגבי חיל גיבובניק. התשען של ניסין בשטח משמש גם במרקם שאיתן דלונטי, להצדיק קידום של נברים גם במרקם שכישוריים המצביעים טוביים פחות משל מועמדות נשים. ומאתר שرك גברים מייחסים את התפקדים הבכירים, רק גברים מגדירים וקובעים את כללי המשחק. וזה משחק שום נשים משתתפות בו, אבל כמעט בלי שום סמכות להשביע על תנאי השתפותן. לא פעם גלו לי קענינים, שיש עדות בכויות מסוימות הטבועות בפני נשים, אף על פי שהnisין בשטח אותו תנאי הכרחי לביצוען, ויס דרכם. המאפשרות להן לרכוש ניסין בשטח ולאיים אותן.

חרבות המאץ'

התרבות הגברית הסולטת בעזה'יל מאמצת ומפיצה את מיתוס העליונות הגברית ותളוטן של

הנשים בגברים. מבחינה

ו אין היא תורמת לשחרר האשה, כי אם לשימור אי השוויון בין המינים בrama הכספית והמתוחית ביזור של התודעה האנשתית.

תרבות הצבא היא תרבות אנדרואציגנית ביותר (אנדרו = גבר, אודם). רק גברים יכולים לשאת את הסמלים המקודשים של חי' צבא. כל הגיבורים של צה"ל

הם גברים. אך תפקיך לגיבורה בדורמה הזאת. לא מתוך זדון, תלילה, אלא מתוך תפיסה שצבא פיחשו גברים.

החיל האידיאלי הוא התגלמת הוכריות: חוק, קשוח ואמן. הבדלי מין סטריאוטיפים מודגשתם. בייחוד אלה המתבקצים סביב כוח ושליטה. "להיות גבר" בשורה התהונגה פירושו "להיות שונה ממשה". ככלمر, להיות שונה ככל האפשר מההתרבות הפופולרית מאפיינת את הנשים. מהיה גבר פירושו גם להיות יותר מאשר גבר. ואחת בשני מוגנים: להיות מסוגל לעשות, ולהיות בעל כוח וסמכות אינה מסוגלת לעשות, ולהיות בעל כוח וסמכות יותר ממנו. המוביל הראשון מאשר, ככל הנראה, את זכאותם של הנברים לאחיהם.

את הtekiot באסוציאטיביות הגוינו של הצבה, היא פניה לתשוקת של הנער "להיות גבר". כאשר נשים נוכנות לתפקיד, סקודם לכך שהיא גבר, הן מאיימות על הסטאות של תפקידיה והן וועל כוח המשיכה שלו. אתרי הכל, אינה מין

האם יתכן שדרישת הנשים לשווון אמיתי בצבא היא בבחינת אום ממשי, על התרבות הגברית ועל הגברים בכלל, בדרך עמוקה ולא-מודעת? באיזו מידה נפוצה בישראל התהווה, שהצבא הוא המאחז האחרון של הגברים, הסגור בפני נשים. הן כבר חדרו לכל תחום אחר של הפעילות הגבריות

שאלה. לא מספיק לה שהייא לבושה שמלת נאה ומוסורת בקפידה, היא גם רוצה לדעת. וכנראה זה מה שSEG את כולך.

האם יתכן שדרישת הנשים לשווון אמיתי בצבא היא בבחינת אום ממשי, על התרבות הגברית ועל הגברים בכלל, בדרך עמוקה ולא-מודעת? יש לי רק ראיות מודגמות. קיינה בכירה תיירה את הימים הראשונים שלה בפומ' באשה היחידה באותו מחוזו: "במשך הימים הראשונים הגברים החזקו מעמד בנבורה ולא דיברו ATI. גם חברי הוטבים לא ידיבו ATI, הם בעס על היומי שם. פלשטי לטריטוריה שלהם. אחרי כמה ימים, שבמלהcls נזהרתי לא לאים על אף אחד מהם בכל דרכ' שחיה, הקרת נסבר והם קיבלו אותו לבסוף כארם". אני מונה לפעמים, באיזו מידה נפוצה בישראל התהווה, שהbij' סטודנט בדין כתית על גברים ונשים בישראל: "הצבא הוא המאחז האחרון של הגברים, הסגור בפני נשים. הן כבר חדרו לכל תחום אחר של

בתפקידים בכיריהם העשויות לשמש להן מודל. אם, לדוגמה, היא תקיפה, עלולים להטיח נגודה כי היא תוקפנית. אם היא מתחשבת ומתפסרת, מופצת השמוצה כי היא חלה ויחסות יכולת מהנהגות". אם אינה עושה זאת, מופצת השמוצה כי היא "כלתאה" וקשה לעובד אותה.

פעמים רבות נשים נתפסות כSAMPLE לכל הנשים. ככלונת כל אשה אחת בביטוי תפיקידה, בהחלט עלול להיות היכלה לגבי כל הנשים, אולי כולם אין מתאמות לתפקיד. "ניסינו אשה, אבל היא לא היתה שווה כולם; נשים פסוטות אינן מתאמות לתפקיד. כיצד תוכל לצפות מאטנו לקלות נשים נוספות? היא תגנבה טיפוסית במעכבים אלה. בניגוד לכך, ככלונת כל גבר בתפקיד מוסבר בדרך כלל דרך חסרונתיו האישים, והוא מוככל כאופיינו לכל הגברים.

הנשיות היא פעמים רבות חלק מתקמידה של האשה, גם אם אין היא מוגדרת ומוטסת במופרש. מצפים שלונוכחותה תהייה השפה מעודנת ומשרה ביתית. לאשה מועבר המסר, כי מצפים ממנה להתרום חמימות ורכות לסביבה קרה וקשוחה. כפי

בארגן וכריין מיעוט קטן בתוך רובם של גברים,

שמסכם סוציאלוג צבאי

אחד את הערכתו על

האנטגרציה של נשים

במרכז האלקטרוני של

חיל האווירי: "המקדים

מעריכים את תרומת

הבנות בעיקר במישור

החברתי".

סיכום

בגנד הטיעון כי

השירות של נשים בצה"ל

מקדם את השוויון בין

המינים, טענתי כאן

שהוא מניצח את הפער

בין המינים ואף מעמיק

אותו. צה"ל יוצר אידיאולוגיה, שאינה לגמרי

מודעת, המזהה את הוכריות עם התוכנות

המודרניות בנסיבות ביתר. צה"ל חוסם בפני

הנשים את הכנסה למועדים של כוח ושל קיבעת

מדיניות, וגם אל המסלולים המוביילים אליהם.

היעדרותן ממוקדים ומוסלים אלה נהייתה לתוכחה

לחדרם בשיטותן.

הנשים בצה"ל שותפות ווטרות בפעולת הלאומית

המשמעותית והגעראן ביותר במדינתה. תוך

איןטראקטיבית ויזומית של נשים עם מערצת זו

הן מפניהם את האידיאולוגיה, וכך הן עצמן

מגיעות לאמונה שאינה לגמרי מודעת), ש"గברים

מסוגלים וואויים יותר" בין היתר להנaging ולקבוע

את כליל המשחק גם מעבר לחיי העבא.

ייתכן מאוד כי בתפיסה זו של עצמן טמונה הפגיעה החמורה ביותר לשינוי ליותר שוויזנות בין המינים ■

הפעליות הנדריות.

במובן מהותי מאד, צה"ל הוא ארגון וכריין הגברים הם החילאים האמתיים. הנשים, כלשונה של דהיבנובה, הן "האחרות". גברים מבצעים את העכורה, נשים עוזרות. גברים משרתים את המולדת, נשים משרתות את הגברים ומשחררות אותם לתקידיים קבביים. על נשים אפשר לזרור, בעקבות לחץ כלכלי צוצמתה לאחדרונה כמות השירותים בצבא הקבע. שיעור הקיצוץ בקרב הנשים גבוה הרבה יותר מ בקרב הגברים. ב-1992, בעקבות מחוורי גויס גדולים במיוחד, מחוור שלם של נשים לא גויס.

הדרישה של נשים בתקידי גברים

המדיניות של "המרחת תפיקידי", ככלומרפתיחת תפיקידי גברים לפני נשים, אינה מקדמת שוויון מינית דווקא. שוון מיני אפשר רק במקרים שהAMD מזכה עצמה כמטרה לצמצם את משמעותו של המין הביולוגי בהקצאה של תפיקידי. נשים שוכן לאיש תפיקידי גברים בארגון וכריין הן מיעוט קטן בתוך רובם של גברים,

אשה בתפקיד לא מסורתית, שנחשב לגברי טיפוסי, מוצאת עצמה במלכודת כפולת. מצד אחד היא חייבת להוכית, שככל דבר שהגברים עושים היא יכולה לעשות לא פחות טוב מהם. ומצד אחר היא חייבת להוכית, שלא איבדה את נשיותה. להטוט להוכית, שלא איבדה את נשיותה, והיא עדין "אשה אמיתי". להטוט זה מוביל ללחצי ביצוע קשים, ונשים שונות מנסות לפתור אותו בדרכים שונות

והן עוברות שם את הדינמיקה שררו בטי מוסקאנטר כינתה "תוקניות" (הסמל). האשה המשמשת כSAMPLE במלכודת מואוד ווכה לתשומת לב רבה, אך בדרך כלל לא בשל כישורי המזcouים אלא בשל הופעתה החיצונית. פניה, גופה, ומה שוויא עשו בהם עם עניין להסתבלות ולשיחת.

אשה בתפקיד לא מסורתית, שנחשב לבגברי טיפוסי, מוצאת עצמה במלכודת כפולת. מצד אחד היא חייבת להוכית, שככל דבר שהגברים עושים היא יכולה לעשות לא פחות טוב מהם. ומצד אחר היא חייבת להוכית, שלא איבדה את נשיותה, והיא עדין "אשה אמיתי". להטוט זה מוביל ללחצי ביצוע קשים, ונשים שונות מנסות לפתור אותן בדרכים שונות.

אשה בתפקיד של SAMPLE עלולה להיות נתונה ללחצים נוספים. לנשים קשה לפתח סגנון מנהיגתי מוצלח, שכן ישנן רק מעש נשים